

Min kära vän

Jag hafver Beslutat att skrifuva i förlovan om kärlek till dig. mitt hjärta blir ej tillflykt för nöjd, med mindre jag blifver förenad med dig. för jehova har ändamålet stiftat, därför så äger det kraft. Han hafver i Börja af werlden till Adam, Dessa orden få sagt. det är ej godt för en man bo allena. jag well hafva honom en quinna frambrakt men När jag dig rätt fick Beskåda, då hjertat till dig Uppran utaf en kärleks låga, som ej utslakna kan. Ja du näst Skaparen älskas af Rent Mitt hjerta i Bröst. Som aldrig i tiden upphörer förrän gud han får bandet upplöst. din skönhet lik jaspis från Osin bland pärlor den ädlast som fins på vår jord. den högre än guldet här skattas, Ja så jör ock du söta wen, för guldet bortbytes för waror som du ej Bortgifves för min högra hand. jag är kärleksuppriktig ock och eldig så wägar man lifvet. Så talar guds son.

Som solen på himmelens fäste, så pryder en sediger wän i sitt hus, när kärasten henne bortmister, då kalnar dess fäng, då morknar dess hus. Ja näst jehova jag dig älskar, han skapat min kropp. men du fröjdar min själ. Jag önskar att wi här tillsammans lefva och sedan engång få i himmelen bo och i Brölopssalen möta

varandra. och säga wälkommen min Sötaste då. Der herden på en fredad strand församlar spridda hjorden. nu har jag mitt hjerta uppenbarat och hemligt förtrot dig ett bref. all möda skall för dig wara ospard. Ja om det så skall Kosta mit Lif

Tiden må wäll flyktig heta. intet fins som flyr så snart. Lycklig den som rätt kan weta att det blir Nyttigt af en fart. Lär min ven att ackta tiden. Uti dina blomstrings är, att när sommaren är förliden, du af hösten glädje får--

Olof Bengtsson i Bäck

Om jag hadde vingar

Inom några timmar

skulle jag

Bort till vännen fara

och till baka wara

Samma dag

Men fast jag har inga

mina tankar svinga

Bort till dig

öfver berg och dalar

Jag nu wennen talar

Stundelig

Säta wänners wilja

STYRELSEN

Ordf.	Hanna Hagelin	0303-770497
Sekr.	Hans Lidhall	0303-226797
Kassör	Roger Björkstam	0303-92538
Led.	Ingvar Larsson	0303-91237
Led.	Hjördis Jakobsson	0303-770526
Supp.	Carl-Erik Carlsson	0303-773258
Supp.	Anette Oscarzon	0303-224017

KONTAKTOMBUD:

Gustav Johansson 0303-11032 Romelanda, Västerlanda
Hjördis Jakobsson 0303-770526 Ödsmål, Norum, Hjärtum
Hans Lidhall 0303-226797 Torsby, Harestad, Lycke, Marstrand
Sigvard Svensson 0303-776118 Ucklum, Spekeröd
Stig Rutgersson 0303-227701 Tjörn
Hervor Solander 0304-37894 Orust
Ingvar Larsson 0303-91237 Solberga, Hålda, Kareby, Ytterby, Kungälv och Jörlanda.
ANBYTARTRÄFFARNA: Andra torsdagen i varje månad vid Hembygdsför. prästgårdslada i Torsby, från kl. 16. Fjärde lördagen i varje månad vid Humlebråten i Ödsmål, från kl. 10 till ca. 14.

INLANDET

Nummer 2 1994

INLANDS SLÄKTFORSKARES MEDLEMSBLAD

22 september 1994

Skog och dal ej skilja

Snart i ro

Vi som dufter snälla

I de lundar sälla

Sammanbo

*Jaspis = Prydnadssten. Ogenomskinlig,
finkristallisk eller tät kvarts av skiftande färg.*

Detta Kärleksbrev o dikt är funnet i gårdsarkivet i Bäck, Romelanda. Det är skrivet av min morfars morfar. Brevet blev nog aldrig skickat eftersom det låg bland hans brors papper. Det är troligtvis skrivet cirka 1869 - 71. Hans kära vän AnnaLisa var tidigare gift med hans kusin och blev änka 1869.

Anette Oscarzon

Nedanstående antavla utgår från min farmor och sträcker sig fyra generationer bakåt. Jag har på många led kommit mycket längre än så här, men hjälp är välkommen där jag har kört fast.

av Roger Björkstam

1 GUNHILD VIOLA ALICE KARLSSON, f 1906 i Vena Mellangård, Ytterby. - G 1926 i Kungälv m Sven Konrad Andersson, f 1898 i Västra Skansen, Ytterby, d 1970 i Gbg.

I

2 CARL-AXEL ELIASSON, f 1854 i Råvo, Hålda. d 1930 i Vena, Ytterby. - G 1902 i Ytterby m

3 EMMA CHARLOTTA JOHANNESDOTTER, f 1866 i Kanehall, Ytterby, d 1927 i Vena, Ytterby.

II

4 ELIAS ANDERSSON, f 1817 i Råvo, Hålda, d där 1884. - G 184(0) m

5 JOHANNA ANDREASDOTTER, f 1819 i Rånteröd, Hålda, d 1861.

6 JOHANNES ANDREASSON, f 1824 i Kanehall, Ytterby, d 1879. Tvilling. - G första gången m ALBERTINA, f i Hålda.

G andra gången m

7 ALBERTINA JOHANNESDOTTER, f 1837 i Rollsbo, Ytterby, d 1893.

III

8 ANDERS GABRIELSSON, f 1758 i Råvo, Hålda, d där av slag 1827. - G 179(8) m

9 ANNA KATARINA JÖNSDOTTER, f 1780 i Rånteröd, Torsby, d 1853 i Råvo, Hålda.

10 ANDREAS OLOFSSON, - G m

11 INGEBORG KARLSDOTTER, f 1775 i Hålda.

12 ANDREAS ERIKSSON, f 1792 i Kanehall, Ytterby, d där 1870. - G första gången m

13 ANNA KATRINA ANDERSDOTTER, f 1794 i Ytterby, d 1862.

G andra gången med Ingeborg Torstensdotter.

14 JOHANNES KRISTIANSSON, f 1801 i Vena, Ytterby, - G 1829 i Ytterby m

15 ELIN BÖRJESDOTTER, f 1811 i Rollsbo Östergård, Ytterby.

IV

16 GABRIEL NÄRESSON, f 1729 i Granneby, Hålda, d av colique 1804 i Råvo, Hålda. - G 1753 i Hålda m

17 KIRSTIN TOLLESDOTTER, f 1734 i Råvo, Hålda, d där 1815.

18 JÖNS ERIKSSON, - G andra gången m

19 ELSA OLOFSDOTTER, f 1737.

24 ERIK PERSSON, f 1756, d 1830 i Kanehall, Ytterby, - G efter 1787 m

25 ANNA JONASDOTTER, f 1754 i Kanehall, Ytterby, d där 1818.

28 KRISTIAN PERSSON, - G m

29 MARET SVENSDOTTER, f 176(4).

30 BÖRJE ANDERSSON, - G m

31 MALENA ERIKSDOTTER, f 177(7), d i feber 1833 i Rollsbo Östergård, Ytterby

Skicka gärna in en del av din egen antavla för publicering. Cirka 4 - 5 generationer blir lagom. Utgå från uppställningen i "Svenska Antavlor".

Målaren PETTER ELFSTRÖM av Ingvar Larsson

Bohuslandstingets hemslöjdsavdelning har i samråd med Bohusläns Museum undersökt vilka bygdemålare som målare som funnits i trakten och deras alster, och i vad mån man kan fastställa vilken som målat vad. De hade ju aldrig signerat sina verk och därför kan det ibland vara svårt att veta konstnärens namn. Många av dessa hade dock sin egen stil så att man på grund därav kan få reda på målaren.

En av dessa var gift med min farfarsfars moster. När min farfarsfar döptes den 22 maj 1796, fanns bland faddrarna målaren Petter Elfströms hustru som bar barnet. Föräldrarna var Erik Eriksson och Johanna Andersdotter, bosatta i Årsnäs, Solberga socken. Johanna hade en syster Kerstin Andersdotter 10/8 1750 - 10/1 1822, som den 28/5 1775 gifte sig med Petter Andersson Elfström. Johanna och Kerstins morbroder var talmannen för bondeståndet Lars Torbjörnsson 27/3 1719 - 3/3 1786, bosatt i Ingetorp, Solberga socken.

Petter Elfström var född 22 januari 1750 i Kanthåla under Stale i Foss (numera Munkedal) och son till Anders Ambjörnsson och Margareta Månsdotter. I dopboken står Per, men han använder namnet Petter hela sitt liv.

Under sin ungdomstid var han anställd hos herrskapet på Hede, vilket framgår av följande intyg: 1765:50 *Enligt Foss kyrkas annotationsbok befinnes att innehavaren härav unge pilten Peter Andersson är född av ärliga föräldrar och äkta säng den 22/1 1750. Förutnämnde yngling har här i sin födelsebygd medelst sitt vackra och lediga uppförande förvärvat sig ett gott lovord. I synnerhet har denne fattige yngling som i några år bortåt fått åtnjuta herrskapets på Hede trogna försorg, med sitt hederliga uppförande samt försporda lust och villighet att lära och läsa i böcker varit detta herrskap till särdeles nöje och behag.*

Foss 29/5 1765, Peter Grundell, pastor loci Foss.

Elfström har troligen varit elev vid någon skola i Stockholm, för att sedan efter dåtidens sed gett sig ut på gällvandring, vilket hans senare titulering tyder på. Under dessa vandringar har han så kommit till Kungälv, där han träffat sin blivande hustru Kerstin Andersdotter, och gift sig omkring 1774. Kungälv saknar kyrkoböcker från denna tid. Två barn är födda under Kungälvstiden, se flyttningsattesten: 1780:179: *Målaren konstefarne herr Pehr Andersson Elfström, som med dess kära hustru och tvenne barn dotter Margareta 5 år och sonen Andreas 1½ år gammal efter 5 års vistelse här i staden nu flyttat till Ucklums socken, gives det betyg, att de bägge är väl hemma uti sina kristendomsstycken, hava gudfruktigt sig uppfört och som äkta makar sammanlevt i sämja, kärlek och förtroende, varför de ifrån denna församling dimitte-*

ras och till det bästa anmäles och dem i deras nya hemvist guds milderika välsignelse tillönskas.

*19/11 1780 Carl Mannerkrantz Kungl
hovpredikant och kyrkoherde.*

Under tiden i Ucklum, målade han åtskilliga möbler för allmogen, främst kistor. I min farfarsfars hem finnes flera rester efter målade skåp, där man bl a kan läsa hans svågerns initialer: E.E.S. och I.A.D.

På Tjurbacken i Ucklum, fanns ett mycket vackert skåp, bemålat med tulpaner och andra rosor och namn E.B.D 1784. Skåpet finnes numera i Ytterby.

I Dyröd i Romelanda finnes ett vråskåp av Elfströms hand, med blommor och namn B.P.S. 1794 och dessutom en kista med C.M.D. 1822.

Elfströms barn i första giftet med Kerstin Andersdotter, de två äldsta födda i Kungälv, de övriga i Backen eller Backarna i Ucklum:

Margareta född 1775 död 22/5 1818 ogift.

Andreas född 1779 död 24/4 1841 gift med Petronella Söderqwist, Radmyren, Ödsmål.

Brita född 22/2 1782 död 6/1 1852 gift med Johannes Olofsson, Prästgårde, Ucklum.

Catarina född 19/2 1785 gift andra gången med Anders Petersson Dram.

Johannes född 7/3 1787.

Abraham född 27/11 1789.

Johanna född 10/8 1792.

Under tiden i Ucklum bodde hans svärfar Anders Knutsson (född 1724 i Kärna, Torsby, gift och bosatt i Skår, Solberga och död i Ucklum) hos honom, vilket framgår av följande intyg:

1794:423: *Att änkeman Anders Knutsson från Skår som numera med döden avlidit hos sin måg, mästaren vid målarprofessionen herr Elfström under lifstiden fört ärlig vandel och vederbörligen brukat nådemedlen och följaktligen må vid Ucklums kyrka njuta en kristlig begravning intygas.*

Solberga prästgård 28/9 1794 Jan Rhodin, kyrkoherde

Efter att i en period varit bosatt på Lassekroken under Tåsteröd i Ucklum, flyttade han efter han blivit änking till Toröd i Jörlanda, som framgår av nedanstående intyg:

1835:367: *Målaren konstefarne herr Peter Andersson Elfström född den 22/1 1750 uti Foss, ankom den 19/11 1780 från Kungälv, flyttar nu till Jörlanda. Läser innantill väl, förklaringen därav försvarligt. Förstår salighetsläran väl. Nattvardsgång senast den 1 maj 1825. Bevistat förhören flitigt. Frejd berömlig. Äktenskap ingånget med Kerstin Elfström, änking den 10/1 1822. Icke fäst. Haft naturliga koppor.*

sept namn och datum oläsligt vik pastor.

Avflyttar från Jörlanda till Ucklum, med enahanda betyg, utom det hänseendet att han som sedemera gift även genom döden förlorat denna maka den 5 april detta år.

Solberga 10/6 1835. Varmarck

Under tiden i Jörlanda gifte han sig med Anna Andersdotter född 14/4 1766 död 5/4 1835, men i detta äktenskapet finnes inga barn.

Det finns en kista, mycket vackert målad och väl bevarad, som min farfarsfar Lars Eriksson fick i anslutning till sitt bröllop 23/11 1823. Den är märkt L.E.S. 1824 och finns hos min kusin. Detta är säkerligen ett arbete av Elfström.

Kerstin Lychou, anställd på landstinget, har med stor intensitet deltagit i uppsökandet av de gamla rosmålnarnas arbeten, främst kistor, och vilka som målat dem.

I Bohusläns Hembygdsförbunds årsskrift 1967 finnes en artikel av Inga-Britt Wollin som bl a nämner Elfström.

Hon nämner också Torsten Lencks anteckningar av den 20 okt. 1918 i Göteborgs Historiska Museums arkiv.

Citat ur Lencks skrivelse: En så framstående målare bör givetvis ha varit mycket anlitad och det vore egendomligt, om ej flera verk av hans hand hade trotsat tiden och människornas åverkan. Kanske kan man ännu träffa på uppgifter om vem han varit och så rädda ur glömskan ett namn och en gärning, vartill torde finnas få motstycken inom vår svenska allmogekonst.

Några av uppgifterna har jag fått från numera avlidna Åslög Svensson.

Ytterby i augusti 1994

Ingvar Larsson

Efterlysningar

Sökes:

Härkomst för SVEN ANDERSSON, gift 4/11 1798 i Spekeröd med Johanna Andersdotter. Uppges vara född såväl 1769 som 1774. Nämnd första gången som dräng i Bräcketorp, Spekeröd i AI:1, sid. 50. Han avled 6/4 1818 på Ljungbacken, Spekeröd.

Claes Westling
Hovsgatan 24
592 30 VADSTENA
0143-10183

Film XY 273

Västerlanda vigselbok

1698 Nr. 2. Domin: 1 post Epiphan. (9 jan.)

Styremän Knut Gregersson

Ingeborg Andersd:r i Backer.

Intresserad om någon har kännedom av ovanstående.

Gustav Johansson 0303-11032

NYA MEDLEMMAR

Vanja Olsson Pl 42160 Ryr
459 94 LJUNGKILE

Elsie Lundin Uddevallavägen 9 A
442 30 KUNGÄLV
0303-18244

Sven-Åke Davidsson Uppegårdsgatan 44 A
444 43 STENUNGSUND

Ur L M Svennungssons bok "Inland under 1670-talets ofredsår" sid 111.

På ting den 17 januari i Ryk, Hjærtum, år 1681.

"Framkommer för Rätten Cronones Ländzman Ehrlig och Welb. Mårten Rasmusson i Holmen och klageligen gaf tillkiänna, huru såsom Anders Ollufsson i Backer skall honom hafwa först utropat för Konungens tiuf, och den som hafwer understucket Konungens knecktar, och honom till Soldat skrifwit. Willandes sådane hans försmädeliga utsago, med tränne Ehrlige mäns, Torsten Ollssons i Höijen, Rasmus Jonssons i Rygh och Anders Helgessons i Wännersborgh uthgeffne Attestate af d. 9 Decemb. A:o 1678 bewijsa och honom öfwerlyga. Sedan hafwer han Anders Ollson mångenstädes spurgerat och sagdt att Lensmand skall hafwa pålagdt allmogen uthj Hiertum Sochn 4 sk. på gården under prateret att Anders Larsson i Ballabo, som på bägge församlingarnas wägnar affärdades uthj Giöteborg till Herr Leutn. och Gouverneuren Högwälb. Hans Mörner, skulle dem till resepenningar och sig till uppehälle bekomma, men penningarne till sin egen nytta användt.

Anders Ollson uppå undfången stämning infandt sigh till answar, förmente sigh noggsamt kunna sådan beskyllan Ländzman öfwerlyga och kunna der utinnan brotzlig giöra och således intet af nöden wara några wittnen producera, som hans ord åhördt hafwer. Anbelangandes den första om knektarnes undan döllande, sade Anders att Ländzman widh sit roterande sticker af wägen och undandöllier dugeliga och friska karlar, och införer odugeliga, förlammade och kröpplingar, hwar medh Kongl. May:tt Millitie tienist blifwer merkeligen bedragen, uppmärksammades någre personer, såsom Mårten uthj Kyrkebyn, Anders på Kollen, Måns i Grore, Anders Ambjörnsson i Ballabo, Lars Andersson och Oluff i Backerne, hwilcka alla 6 personer påstodh och medh flijtt huskinerade sade wara förbigångne.

Härtill swarade Ländzman:

1. Sigh aldrig hafwa haft något att beskaffa medh roteringarna, ej heller warit der om betrodd, utan Cronens Befallningsman, som Häradz Nämnd contesterade.
2. Samma upnämde personer hafwa uthj åtskillige tijder och åhr efter annat waret hans tienstehion. Stundom två i sänder, stundom en efter annan.
3. Åhr han bode Ländzman och Giästgifware, och således icke för mycket wara att hafwa twenne legodrängar.

4. Befriar Cronones Befallningsman honom ifrån denna Anders Ollofssons stoor bekante förmätenhet och otidighet. Det andra om penningarnes upbärande, wille han Anders Larsson påstå att öfr bewijsa, doch utan något Skäl och wittne. Fördenskull framkallades han Anders Larsson i Ballabo, en ährlig och trowärdig man, som efter aflagd edh gjorde fölliande berättelse:

Att såsom Soldaterne här gent öfwer AElfwen på Skantzarne öfwergingo och infall gjorde på den Norska sijdan medelst röfwande och skiöflande på boskap och annan egendom; allt så samsatte sig desse socknar, som närmast Skantzarne belägo woro, att affärda en beskedelig man till H:r Leutn. och Gouverneuren uthj Giöteborg att gifwa sådant klageligen tillkiänna och afweria, hwilket ärende han efter begiäran sigh påtogh, och dherföre uthlowades honom betalning af hwar gårdh. Och då han kom tillbaka med behageligt swar, hade han ett bref; deremot woro Skantzarne 5 el. 6. Öfwertalte altså Ländzman der af nödige Copior taga, som widimerades af Pastore uthj Hiertum Herr Peder, och till sine orter "öfwersändes, hwarföre han tillsade Ländzman att anamma af 2 eller 3 gårdar widh Hiertum hwad återstå kunde, och således icke utan men fast mera med hans minne och tillstånd upburne och emottagne".

Uttytt: Då Larsson återkom från Göteborg med guvernörens ett brev, voro på västgötasidan fem eller sex skansar, vilka borde ha war sitt besked, kopior av brevet, vilka länsmanen på Larssons önskan anskaffade: styrktes av kyrkoherde Peder och lämnades till resp. skansar för kännedom - skövlingens inställande -, varefter Larsson anmodade länsmanen att hos två eller tre gårdar utkräva vad de resterade med till den L. utlovade ersättningen.

"Emot denna Anders Larssons edeliga berättelse protesterade han Anders Ollsson men uthan skiähl och beskedh, och med största stridigheter rätten till icke ringa sidowörndnad och förakt, den dock hwar man bekiendhe bestå af sanning. Uppå tillfrågan af Rätten om han hade någon fullmakt af en eller annan att efter sökia sådanne uthlåtne drängiar; jämbwäll och om någon af allmogen uthj Hiertum och Westlanda Socknar hafde honom ombudet denna talan på deras wägnar sig antaga att emot Ländzman uthföra, hwartill han swarade nej. Utan giöre obiuden och af sig siälwan, efter som han blef till Soldat en gång uthskrifwen förmedelst Mårtens tillskyndan, och dherföre på detta sättit sökia att betala honom".

(Denna sista mening förefaller vara domarens eller skrivarens, eller kanske länsmanens, tillägg till Anders Ollssons svar.)

"Ländzman upwiste för Rätten begge församlingarnas wettnesbörd utstadt Dominne sanctorj A:o 1678, dher ut-hinnan honom ett godt och behörigt Skiutzmål communi-ceras och gifwes".

Resolution: "Warder Lenzman Mårten öfwer (från) så-dane lasteliga tillwitelser alldelis entledighet och frikiend, och han Anders Ollsson för den osannfärdiga beskyllning dömes att plichta två gånger fyratio marker och derjemte

hos honom Mårten inför sittiande Rätten och öppna dör-rar afbiuda detta sitt försmädeliga förseende, wære han här hoos, i ord och gierningar alwarligen förmanter att här efter styra och regera sin tunga".

Insänt av Gustav Johansson.

KALLELSE

TILL HÖSTMÖTE MED
INLANDS SLÄKTFORSKARE
DEN 12 OKTOBER 1994 KLOCKAN 18.30
I KVARNSTALLET, KUNGÄLV

Dagordning:

Styrelsen hälsar välkommen och öppnar mötet

Meddelanden från styrelsen

KJELL WEBER och ROGER BJÖRKSTAM

visar datorprogrammet DISGEN. Vi får ta del av Rogers
över 4000 inmatade individer från Inland. Frågestund.

Övriga frågor

Fika till självkostnadspris (kaffe, kaka och smörgås)

Lokalhyran ingår i fikapriset

Alla hälsas hjärtligt välkomna

Styrelsen